

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Дніпровський національний університет імені Олеся Гончара
Факультет суспільних наук і міжнародних відносин
Кафедра міжнародних відносин

ПОЛІТИЧНА ЕТИКА

ПРОГРАМА
вибіркової навчальної дисципліни
підготовки бакалавра
напряму підготовки 6.030201 Міжнародні відносини

(Шифр за ОПІ ПП 5.2.3в)

Дніпро
2017 рік

РОЗРОБЛЕНО ТА ВНЕСЕНО: Дніпровський національний університет імені Олеся Гончара

РОЗРОБНИКИ ПРОГРАМИ:

Щолокова Г.В., доцент кафедри міжнародних відносин, кандидат політичних наук

Обговорено та схвалено науково-методичною комісією за напрямом підготовки 6.030201 Міжнародні відносини

“23” червня 2017 року, протокол № 11

ВСТУП

Програма вивчення вибіркової навчальної дисципліни «Політична етика» складена відповідно до освітньо-професійної програми підготовки бакалавра на пряму підготовки 6.030201 Міжнародні відносини.

Предметом вивчення навчальної дисципліни є політична етика та її вплив на міжнародні відносини.

Міждисциплінарні зв'язки: «Теорія міжнародних відносин», «Міжнародна інформація», «Світовий політичний процес», «Сучасні міжнародні відносини».

Програма навчальної дисципліни складається з таких **змістових модулів:**

1. Політична етика: роль та місце в міжнародних відносинах.
2. Політична етика: окремі праксеологічні виміри наднаціонального рівня.

1. Мета та завдання навчальної дисципліни

1.1. Метою викладання навчальної дисципліни «Політична етика» є формування у студентів-міжнародників професійно-етичної культури; засвоєння студентами необхідного обсягу знань щодо змісту політичної етики як чинника розвитку міжнародних відносин на сучасному етапі.

1.2. Основними завданнями вивчення дисципліни «Політична етика» є
– засвоїти теоретичні відомості з курсу «Політична етика»;
– сформуванати навички аналізу розвитку міжнародних відносин з точки зору норм етики.

1.3. Згідно з вимогами освітньо-професійної програми студенти повинні:

знати:

- зміст політичної етики;
- роль та місце політичної етики у міжнародних відносинах;

вміти:

- оперувати основними поняттями і категоріями, що вивчаються в рамках даної навчальної дисципліни;
- виокремлювати та аналізувати етичні засади розвитку міжнародних відносин.

На вивчення навчальної дисципліни відводиться **90 годин/3 кредити ECTS**.

2. Інформаційний обсяг навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1.

Політична етика: роль та місце в міжнародних відносинах

Тема 1. Роль та місце норм у міжнародних відносинах. Норми у міжнародних відносинах як предмет міждисциплінарного наукового дослідження. Ідеалізм, реалізм та конструктивізм. Ключові особливості норм у міжнародних відносинах. Типологія норм.

Тема 2. Політична етика в теоретико-методологічному та прикладному вимірах. Зміст поняття «політична етика». Проблема співвідношення моралі і політики в світовій історії політичної думки. Моральні засади формування політичної етики. Вплив на політику моральних принципів, норм і уявлень людей. Принципи сучасної політичної етики. Професійна етика в міжнародно-політичній діяльності.

Тема 3. Етичні засади світової політики. Етичне тлумачення світової політики: ключові критерії. Принципи міжнародного права. Статут ООН. Нормативний зміст принципу відмови в міжнародних відносинах від загрози силою чи її застосування. Нормативне значення принципу розв'язання суперечок мирними засобами. Міжнародна миротворчість. Етика пацифізму.

Тема 4. Політична етика як детермінанта поведінки міжнародних акторів. Принципи та форми міжнародних дво- і багатосторонніх відносин. Співпраця держав як один з основоположних принципів міжнародного права. Сумлінність дотримання міжнародних зобов'язань. Міжнародні організації: роль та місце у розробці та втіленні в міжнародне життя етичних норм.

Змістовий модуль 2.

Політична етика: окремі праксеологічні виміри наднаціонального рівня

Тема 5. Вплив політичної етики на прийняття міжнародно-політичних рішень. Моральні аспекти міжнародно-політичних рішень, типи, засоби і форми їхньої реалізації. Моральна свідомість суб'єктів прийняття міжнародно-політичних рішень. Легітимність як характеристика міжнародно-політичних рішень.

Тема 6. Глобальна демократія: нормативно-ціннісні засади. Поняття демократичних цінностей. Етос демократії. Демократія як загальнолюдська та політична цінність. Особливості функціонування демократії: глобальний рівень. Становлення глобального громадянського суспільства. Глобальна демократія та міжцивілізаційний діалог.

Тема 7. Глобальні проблеми людства та етика. Ключові глобальні проблеми сучасності. Міжнародно-правові та морально-етичні засади вирішення глобальних проблем людства. Ноосферогенез. Толерантність як етичний принцип. Екологічна етика.

Тема 8. Інформаційна етика: міжнародний рівень. Поняття інформаційної етики. Етика та інформаційний простір. Аксіологічні основи техногенної цивілізації. Глобальне інформаційне суспільство: нормативний вимір. Світові інформаційні проблеми: роль етичних норм у їх подоланні.

Тема 9. ЄС як нормативна сила. Концепція нормативної сили («normative power») Й. Меннерса. Наукові дискусії з приводу даної теорії. Поширення власних норм і цінностей як один із пріоритетів діяльності ЄС. Позиціонування ЄС на міжнародній арені як нормативної сили. Основні інструменти реалізації нормативної сили ЄС у світі.

3. Рекомендована література

Базова

- 1). Етика політична // Політична наука: Словник: категорії, поняття і терміни. – Львів, 2003.
- 2). Короткий оксфордський політичний словник: пер. з англ. / за ред.: І. Макліна, А. Макмілана. – К., 2005.
- 3). Легеза М.А. Політична етика: реальність чи утопія? // Актуальні проблеми політики. – 2003. – Вип. 19. – С. 404 – 412.
- 4). Макаренко Є.А. Міжнародні інформаційні відносини: Монографія. – К., 2002.
- 5). Основи демократії: навч. посіб. / за заг. ред. А. Колодій. – К., 2004.
- 6). Політологічний енциклопедичний словник / Упорядник В.П. Горбатенко / За ред. Ю.С. Шемшученка, В.Д. Бабкіна, В.П. Горбатенка. – К., 2004.
- 7). Хорошилов О.Ю. До питання про визначення місця політичної етики в системі суспільствознавства // Вісник ОНУ. – 2005. – Т. 10. – Вип. 11. Соціологія і політичні науки. – С. 125 – 132.
- 8). Шергін С.О. Політологія міжнародних відносин. – К., 2013.

Допоміжна

- 1). Аболіна Т.Г., Нападиста В.Г., Рихліцька О.Д. та ін. Прикладна етика. Навч. посіб. / За наук. ред. Панченко В. І. – К., 2012.
- 2). Бруз В.С. ООН і врегулювання міжнародних конфліктів // ООН у системі міжнародних відносин. – К., 1995.
- 3). Людина і культура в умовах глобалізації: Зб. статей. – К., 2003.

4). Малахов В. Етика – К., 2001.

5). Мотрен С. Глобальна демократія як принцип міжцивілізаційного діалогу в контексті світ-системних трансформацій // Вісник Львівського університету. Серія. Філософсько-політологічні студії. – 2013. – Випуск 4. – С. 185 – 196.

6). Рікер П. Етика і мораль // Рікер П. Навколо політики. – К., 1995.

7). Чхеайло І.І., Чхеайло А.А. Інформаційна етика як моральна регуляція сучасного суспільства // Вісник Національного університету «Юридична академія України імені Ярослава Мудрого». Серія: Філософія, філософія права, політологія, соціологія. – 2015. – №. 3. – С. 30 – 40.

8). Шаповалова О.І. Нормативна сила Європейського Союзу в Східній Європі // Науковий вісник Дипломатичної академії України. – 2009. – Вип. 15. – С. 187 – 194.

9). Шаповалова О.І. Сутність та типологія норм у міжнародних відносинах: аналіз з позицій концепції нормативної сили // Вісник Національного технічного університету України «Київський політехнічний інститут». Політологія. Соціологія. Право. – 2013. – № 2. – С. 28 – 35.

4. Форма підсумкового контролю успішності навчання: залік

5. Засоби діагностики успішності навчання: поточний модульний контроль.